

PROTOKOLL

(Felles protokoll for to møter)

REGIONUTVALG MIDT-NORGE		
Møtested:	Digitalt (Teams)	
Dato/tid:	2. november 2020 kl 19.00 – kl 22.00 3. november 2020 kl 10.00 – kl 13.00	Protokoll: 02/20
TIL STEDE:		
Arbeidsutvalg Midt-Norge:	Lars Morten Rosmo, Ragnar Valstad, Johan Kristian Daling, Kolbjørn Frøseth, Sverre Tyldum, Borgny Kjølstad Grande og Bård Tore Berntsen	
Regionutvalg Midt-Norge:	Lars Harbækvold, Paul Woxeng Sollid, Ingrid Hansen, Kari-Anne Grandaunet Jensen, Stine Katrin Sagmo Skåle, Sverre Tyldum, Tormod A. Bergum, Geir Brede, Bjørn Eskil Håpnes, Signe Lillian Nordmeland, Tore Rennan, Line Torill Fjellheim, Ole Edvard Silderen, Marit Emelie Holmsberg, Ivar Wang, Erik Melting, Mette Karlgård, Svein Inge Ydse, Mette Aatlo, Jonas Rekkebo, Otte Munkeby, Geir Håvard Valstad, Ingrun Sivertsen, Knut Anders Nordheim, Sverre Ronglan, Toril Ofstad Selboe, Kolbjørn Frøseth, Arnt Håkon Fløttum, Kristin Myklevoll, Per Hindseth, Stig Kristiansen, Lars Oddbjørn Størset, Olav Sterten, Nils Halvor Snekvik, Egil Berdal, Torbjørn Flenstad, Ingrid Gauslaa Hårstad, Ann Steen Dolmseth, Steinar Lium, Jørgen Rønning, Morten Stefan Berg, Ole Bendik Nilsen, Trine Reinfjell Engdal, Jan Henrik Moen, Tomas Øverås, Torill Farstad Vågen, Finn Roger Trodal, Lars Konrad Bolli, Jorunn Karin Kvernen, Øyvind Jostein Krakeli, Peder Tulluan og Karl Stav	
Valgkomité Midt-Norge:	Steinar Lium, Arnt Ove Løvås, Oddveig Gikling-Bjørnå og Reidun Stølen	
Andre:	Jan Edvin Hoem (årsmøteutsending), Per Magnus Borten Moe (årsmøteutsending), og Bente Bjerkeset Solenes (sentral valgkomité)	
Forfall:	Kari Anne Sklett, Johan Petter Bergin, Marit Hoff, Arve Morten Sverkmo, Jon Inge Bragstad, Jørgen Erik Baumfelder, Åge Grenne, Odd Erik Rødde, Geir Arve Krogstad, Even Landrø (vara Peder Tulluan deltok), Rune Sunnset (vara Karl Stav deltok), Robert Fosseng Melum, Kari Årvåg Goa, Tore Simonset, Jørgen Svisdal, Bjørnar Schei og Bjørnar Schei (Valgkomité Midt-Norge)	
Konsernstyret:	Trine Hasvang Vaag, Olav Håkon Ulfsnes, Merethe Sund og Tone Steinsland	
Administrasjonen:	Lisbeth Svendsen, Silje L. Pynten, Tor Olav Brandtzæg og Magne Trondmo	
Referent:	Magne Trondmo	

Sak nr	Sak
1	<p>Konstituering av møtet Lars Morten Rosmo ønsket velkommen og Magne Trondmo foretok opprop.</p> <p>Ingen merknader til innkalling og sakliste.</p> <p><u>Innledning av RU-leder</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Det har vært et spesielt år pga. Covid-19 • Dette har skapt utfordringer, men også gitt oss nye muligheter • Økt salg i dagligvare, endrede forbruksvaner m.v. • Det har vært positive elementer for bøndene som har hatt en form for statusheving. Økt oppmerksomhet rundt norsk mat. Vi er en kritisk næring for samfunnet. • Redusert aktivitet i eierorganisasjonen, spesielt i kretsene. Det er bekymringsfullt

	<ul style="list-style-type: none"> • Mange land sliter mer enn oss. Den "norske matmodellen" (med samvirke, markedsregulering, importvern og jordbruksavtale) er nok noe av forklaringen på dette. • Honnør til bonden og til ansatte. • Blir spennende å se hvordan markedet utvikler seg etter pandemien • Viktig med aktivitet/produksjon i regionen vår, slik at vi beholder industrien • AU ønsker å bidra med aktiviteter via Teams. Ønsker å involvere kretsene mer.. <p><u>Vedtak:</u> Innkalling og sakliste ble godkjent. Otte Munkeby og Trine R. Engdal ble valgt til å godkjenne protokoll sammen med møteleder i møtet 2. november. Torill Farstad Vågen og Svein Inge Ydse ble valgt til å godkjenne protokoll sammen med møteleder i møtet 3. november.</p>
2	<p>Økonomi 2. tertial, og langtidsprognose</p> <p>Olav Håkon Ulfsnes gikk gjennom resultatet for 2. tertial, i tillegg til å gå innom utviklingen knyttet til råvarelager, produksjon, datterselskaper m.v. Han tok deretter for seg langtidsprognosen for kjøtt, som er utarbeidet nå i høst.</p> <p><u>Hovedtrekk 2. tertial:</u></p> <p><i>Lavere tilførsler</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Lavere totalmarked og tapte markedsandeler (-1,4%-poeng) bidrar til 6% lavere slakting (rødt kjøtt) i tertialet. <p><i>Lavere skjæring (rødt kjøtt) og råvaremangel</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Til tross for betydelig salgsvekst er skjæringen (rødt) 10% lavere i tertialet. For lav tilgang på helslakt og nedbygging av lager skåret vare forklarer utviklingen. -> råvaremangel og lavere leveringsgrad • Nedgang skjæring hvitt kjøtt (1%) som følge av lagernedbygging <p><i>Fortsatt god salgsvekst i dagligvare</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Betydelig vekst i dagligvaresalget i 2.tertial; Gilde +10,8%, Prior +5,7% og EMV +44,5% • Spesielt god vekst for Gilde pølser og deiger og Prior kylling og ferdigmat, samt EMV egg • Betydelig fall i proffsalget «spiser opp» en betydelig andel av veksten i dagligvaremarkedet <p><i>Fortsatt svekkelse bruttomargin</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • + Økt salgsvolum og nedbygging av lager: lavere nedskrivninger og overskuddsvarer • - Fortsatt lavere prisuttak enn økn. i varekost – noe bedring etter prisjustering 1. juli • - Lavere slakting og skjæring – større uttak av råvare fra lager <p><i>Reduserte energikostnader og lavere arbeidsgiveravgift</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Energikostnadene i tertialet er 32 mill.kr lavere enn fjorår og reisekostnader ca.10 mill.kr lavere • Positiv engangseffekt arbeidsgiveravgift på ca. 20 mill.kr i tertialet • Stabilisering av kostnadseffektivitet etter koronaoppstart (målt mot mars/april) <p><i>Resultatvekst i døtre</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • God vekst for Norfersk, Noridane og Norsk Dyremat • Fortsatt utfordrende marked for Curtis Wool og Norilia

	<p><u>Langtidsprognoser:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Prognoser for 2021 • Prognoser fram til 2025 • Undersøkelser viser <ul style="list-style-type: none"> ○ Mange signaliserer redusert forbruk av kjøtt (storfe, svin, småfe) ○ Antar at forbruket vil gå ned med ca 0,5 kg/pers fram mot 2025 • Ulike scenarioer • Undersøkelser ang framtidsplaner hos bonden <ul style="list-style-type: none"> ○ En god del økning i ammekuantallet. ○ Skjør balanse på gris. ○ Risiko for betydelig avvikling på småfe – først og fremst i Nord-Norge og på Vestlandet (som da er områder som i utg pkt egner seg godt til denne type produksjon). • Nortura anbefaler at det legges opp til en svak økning i antall ammekyr for å dekke opp behovet for norsk storfekjøtt. Disse nyetableringene bør rettes mot områder i distriktene hvor melkeproduksjonen går mest tilbake. • Ikke rom for økninger i produksjon av gris, sau og egg <p><u>Spørsmål/kommentarer</u> fra følgende: <i>Nils H. Snekvik, Ingrid G. Hårstad, Per M. Borten Moe</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Dersom det som presenteres hadde vært sendt ut i forkant, hadde det vært lettere å ta stilling til det i møtet. • Honnør for bra utført jobb i en vanskelig situasjon • Er det mulig å få tilsendt plansjene fra møtet i etterkant? <p>Olav Håkon Ulfsnes kommenterte og svarte på spørsmål.</p>
3	<p>Marked og helhetlig industristruktur</p> <p>I møtet 2. november var det Olav Håkon Ulfsnes som orienterte om salg/marked, mens Lisbeth Svendsen tok denne seansen 3. november. Selve presentasjonen var imidlertid den samme i begge møter. Lisbeth Svendsen orienterte videre om helhetlig industristruktur.</p> <p><u>Salg/marked</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Salgsøkning på 11,7% i 2. tert <ul style="list-style-type: none"> ○ Økning både på Gilde, Prior, Norfersk og EMV • Gilde taper likevel markedsandel. Jobber systematisk for å styrke merkevaren. • Proff- og serveringsmarkedet er hardt rammet av Coronasituasjonen. Halvert salg i siste tertial. Sommeren ble likevel noe bedre enn forventet. • Godt forhold til alle kjedene. Gode tilbakemeldinger fra kjedene i f.t. taklingen av Corona-situasjonen. Alle er opptatt av julesesongen • Den nye normalen etter Covid-19: <ul style="list-style-type: none"> ○ Mer jobbing på hjemmekontor ○ Mindre reising til/fra jobb ○ Færre og større dagligvareinnkjøp ○ Mer planlegging, mindre impuls kjøp ○ Mer dagligvarekjøp på nett ○ Flere med presset økonomi, mer prisfølsomhet ○ Økende helsefokus ○ Økende fokus på norsk/lokal opprinnelse ○ Flere er opptatt av trygg mat og norsk matproduksjon (selvforsyning) ○ Mer fokus på holdbarhet og ønske om alltid å ha tilgang på mat hjemme – økte muligheter for langtidsholdbare produkter • Gildemerket har en god "standing"

	<p><u>Industriutvikling</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Eierne har vært tydelige – snu alle steiner – gjør det som må til – gi oss en helhetlig plan • Uten en konkurransedyktig industri klarer vi ikke å oppfylle formålet eller samfunnsansvaret • Ønsker å øke skjæringen på anlegg som også har foredling. Dvs. Malvik, Rudshøgda og Tønsberg. • Investering på 1,1-1,4 mrd kr. Årlig effekt på 300-400 mill kr. Tilbakebetalingstid 3,5 - 4 år. • Ny slaktelinje på Nortura Steinkjer i høst. Berømmer de som gjennomførte prosessen. <p><u>Spørsmål/kommentarer</u> fra følgende: <i>Ivar Wang, Erik Melting, Otte Munkeby, Mette Karlgård, Finn R. Trodal, Tormod Bergum, Ingrid G. Hårstad</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Det økte salget/forbruket av egg i Coronaperioden tilsvare ca. 17 hønsehus. Er det etablering ut over dette? Hvor blir det av planene/forslaget om differensiert omsetningsavgift (at den som forårsaker overproduksjon i større grad skal få bære kostanden med det)? Noe må gjøres for å bremse investeringslysten. • I f.t. langtidspregninger på storfe, er det tatt vurderinger rundt løsdriftskravet som kommer? Det vil etter hvert medføre store endringer. • Hva er planene på Steinkjer? • Er vi inne i Nordsjøen mht. salg av kjøtt? • Hvor få slakterier kan vi ha i Nortura, før det går på bekostning av dyrevelferden? • Hva legger dere i bærekraft og sirkulærøkonomi i anlegget på Kviamarka? • Innspill/spørsmål fra Levanger krets <ul style="list-style-type: none"> ○ Levanger krets støtter Norturas Industriplan fullt ut. Samtidig er vi redd for at Trøndelag som region mister mye kompetanse og ressurser ved å flytte skjæreaavdelingen til Tønsberg. Nortura Steinkjer vil fremstå som litt "ribba" med kun slaktning og mye ledige lokaler. Ville det ikke vært mulig å drøfte ny lokalisering av nytt slakteri for gris på Sveberg Malvik? <p>Lisbeth og Olav Håkon kommenterte og svarte på spørsmål.</p>
4	<p>Ny strategiplan</p> <p>Trine Hasvang Vaag orienterte om ny strategiplan</p> <ul style="list-style-type: none"> • Arbeidet med planen siden i fjor høst • Bærekraftig, offensiv, attraktiv • Samme visjon som før: Inspirere til alle tiders mat • Vi skal dyrke våre styrker • 5 hovedgrep <ul style="list-style-type: none"> ○ Verdiskapningsløft ○ Teknologiløft ○ Klimaløft ○ Kundeløft ○ Generasjonsløft • Vi skal bygge framtidens arbeidsplass – et bærekraftig, offensivt og attraktivt matvareselskap som baserer seg på råvarer fra bønder i hele Norge <p><u>Spørsmål/kommentarer</u> fra følgende: <i>Kolbjørn Frøseth, Steinar Lium, Ingrid G. Hårstad, Tormod Bergum</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • "Nortura skal være en bærekraftig matprodusent" står det. Det er vel eierne som er matprodusentene? • Under verdiskapningsløftet – står leverandør – ikke eier? • Er "klimavennlig produksjon" knyttet til andre forhold enn energi?

	<ul style="list-style-type: none"> • Hvordan tenkes bærekraft i f.t. foringsrådgivning (if.t. fôrrådgivning)? <p>Trine kommenterte og svarte på spørsmål.</p>
<p>5</p>	<p>Orientering fra Medlem/Tilførsel regionalt</p> <p>Silje L. Pynten orienterte om aktuelle saker fra medlem/tilførsel i Midt-Norge.</p> <ul style="list-style-type: none"> - De enkelte dyreslag - Tilførselskampanjen - Livdyrportal - Inntransport <p><u>Spørsmål/kommentarer</u> fra følgende: <i>Jan E. Hoem, Tormod Bergum, Torbjørn Flenstad, Johan Kr. Daling, Trine H. Vaag, Kari A. Jensen, Bård T. Berntsen, Finn R. Trodal, Ragnar Valstad, Per Hindseth, Olav H. Ulfsnes, Reidun Stølen, Paul W Sollid, Nils H. Snekvik</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Uro, usikkerhet og støy rundt inntransport. Viktig med fakta for å få ro. Hvor står vi i dag i f.t. ny struktur? Vi er på overtid mht. avklaring. • Finnes det noen oversikt over når storfe hentes ift. basisuke? Reaksjoner fra enkelte på at dyra "alltid" hentes siste uke i avtaleperioden. • Hvordan gikk årets sauesesong - sett i f.t. fjorårets diskusjon om manglende merker og samarbeid bonde-slakteri? • Skal leverandør varsles ved skyving, eller stoler man på at leverandøren oppdager dette selv på medlemssiden (innmelding uten avtale). Har sett begge deler. Ønsker beskjed via SMS eller telefon. • Det virker som det er overvekt av henting sist i avtaleperioden. Man stiller seg da spørsmålet om det er kapasiteten på slakteriet som er styrende, i større grad enn etterspørselen i markedet? • Håper det ikke er kapasiteten på Malvik som er styrende i f.t. når avtaledyr hentes inn. • Opplevd å ikke fått melding ved skyving ut over avtaleperiode. Har også veldig ofte opplevd å bli satt opp sist i avtaleperioden. • Det sies at det er sendt småfe fra Namdal til Malvik – parallelt med at det gikk småfe fra Innherred til Bjerka. Det høres i utgangspunktet merkelig ut!? • Fagutvalg småfe jobber med et kvalitetssikret system for varsling til lammeringer i forbindelse med skyving. • På Teams-møte med kretsutvalgene i Midt-Norge 20. oktober ble det stilt spørsmål rundt Norturas håndtering gjeld knyttet til en konkurss på et gårdsbruk. Dette skulle sjekkes ut. Det savnes tilbakemelding på dette. • Er det nødvendig med SMS med beskjed både i f.t. avregning og utbetaling? • Er det mulig å få mer info/beskjeder gjennom min side? • Ang. avtaleinnmelding. Hadde vært fint med en slags status i f.t. om slakteriet ligger "foran" eller "bak" i f.t. når man kan forvente henting av dyr. Bare en slags pekepinn. • Viktig at vi bedrer kommunikasjonen, uten at det genererer mye mer ressursbruk. Foregår prosesser i Nortura rundt digitalisering som kan bidra i riktig retning her. • Finnes "Min side" som APP? • Ang returslakt. Leverte forrige uke. Har fått beskjed om skjøvet dato for å få hente ut slaktet flere ganger. Synes det tar lang tid, og at informasjonen ikke har vært helt slik den bør være. • Det framstår mer lønnsomt å sette inn ammekyr enn å leie kvote • Hva er Norturas strategi for å håndtere underskuddet av storfe i 2021 og videre framover? <p>Silje kommenterte og svarte på spørsmål.</p>

6	Innkomne saker/spørsmål fra kretsene De sakene som kom inn i forkant av møtet, har blitt svart ut i forbindelse med innleggene.
7	Eventuelt/avslutning Ingen saker under eventuelt

Lars Morten Rosmo
(sign.)

Otte Munkeby
(sign.)

Trine E. Engdal
(sign.)

Torill Farstad Vågen
(sign.)

Svein Inge Ydse
(sign.)